

Budapest, 1877.

9. szám.

Márczius 1.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (Lövész-utca 11. sz.) kérjük küldeni.

A becsület vallás nélkül.

I.

(M—y.) A szoros értelemben vett jellemnek fő-lényegét azon polgári erény képezi, melyet becsületes-ségnek nevezünk. Ez az, mely magasban úgy mint alatt egyforma fényvel ragyog, mely megaranyozza a szegénységet, s megeszményíti a nyomort. A leg-alsóbb állapot az emberi társadalomban elégtételt talál ama jellemvonásban, mely a tántoríthatlan becsületes-ség kifolyása. Isten mintegy kárpótlásul adta ezen ne-mes öntudatot azoknak, kikre a mulandó földi dicsőség csak árnyait vetette, hogy fölemelje azok szemeiben, kiknek a földi javakban gazdagabb osztályrészt jutott. Az ő erények e magva dús hajtásait hozza mindazon társadalmi erényeknek, melyek nélkül közjólét, bol-dogság, benső egyetértésen alapuló termő nyugalom nem képzelhető. Mert a becsületesség azon csodás érzelem, mely egy központ felé tereli az emberi-séget, az erkölesi eszmény, a társadalmi közboldog-ság központja felé. Csillagfény az a romlás sötét éj-jelén, fölemelő öntudat a földi kínos és kísértésteljes vándorlásban, édes vigasztalás még akkor is, midőn már minden elveszett. A becsület a legnagyobb társadalmi erény. Ha valaki mindenét veszíté is, de megma-radt becsülete, mindent bír; mert bírja az igazság ön-tudatát, mely lélekemelő hatással bír a sors minden esapásai között. E kincsről mondá a nagy Shakespere: »Ki pénzemet ellopá, rongyot lopott; enyém volt s most övé; de ki a becsülettől foszta meg, olyat vett el, mi által nem lön gazdagabb s mégis koldussá tett engemet.«

Az ember társas lény lévén nagy és fontos kötel-

mei vannak a társadalommal szemközt. A közjólétre való őszinte s önzetlen törekvés első szívlüktetése a tisztult s valóban humanus társadalom organismusá-nak. »Az emberek jók lennének, mondja Herder, ha nem kívánná egyik boldogságát a másikénak árán.« S minden rossz, mely az egyéni emberen kívül észlelhető, forrását csakis e legfőbb kötelem elhanyagolásában leli. Az őszinte, igaz politikai s társadalmi jellem nem is képzelhető tehát a becsületesség ama nemes rugója nélkül, mely önnön hasznát, érdekeit, jóllétét a köz-haszon, közérdek s közjólétben keresi; mely elvet minden fondorkodást s ravaszságot, s jár mindig az egyenes uton, mely utálja a csalást, mint bünt nem csak az egyén, hanem a társadalom ellen, mely meg-vetéssel fordul el az igaztalanságtól, s minden szel-lemi s anyagi hasznot, nyereséget csak igazságos osz-talékban vár. A becsületes megadva adóját, mely-lyel tartozik, a társadalomnak, joggal várhatja részét ama közvagyonból, mely jól rendezett, eszményi tökély után hajló társadalomnak nem csak alapjait, de legfőbb kincseit képezi, — a jog, igazság, tisztelet- s elismerésből. Korát s társadalmát ítélte meg a nagy római pápa, VII. Gergely, midőn haldokló ajkaival e szavakat mondá: »Dilexi justitiam, odii iniquitatem, propterea moriar in exilio.« Szerettem az igazságot, gyűlöltem a hamissá-got, azért meg fogok halni — száműzetésben.

Valódi becsületesség nincs vallásosság nélkül.

Ha a becsület erény, a vallásból származik; mint minden erkölesi jó, csak az erkölesi javak kuttorrásá-ból eredhet. A vallás az ember viszonya az éggel, az Istennel; a becsület az egyén viszonya a társadalom-mal, az emberiséggel. Mert valamint nem szeretheti az embereket az, ki Istent nem szereti, s vizont: úgy

nem róhatja le kötelmét a társadalom irányában az, ki Istenének, a vallásnak eleget nem teszen s vizont. Valódi, kétség alá nem eső jellemek vonásaiban mindig ott volt s van a vallásosság. Ki nagy eszmék rabja, elsőben is a vallás rabja. És ismét, ha a becsületesség erkölcsi garancia, csak oly kedélyből világlik elő, melyet már a vallás megvilágított. Innét van, hogy az alsóbb, kevésbé tanult népnél, annál, melyet a mai szédelgős tudomány el nem kábitott, még most is találunk antik tiszta, becsületes jellemeket, míg azok, kiknél nincs Isten, nincs vallás többé, a becsületességnek egy új fajtát honosítják meg, — mely teljesen egy a becsület hiányával.

A vallásos érzületnek eltompulása eredményezte az első társadalmi erény elsatnyulását is. Azok, kik a nép hitét, vallásos nevelését támadták meg, az őszinte becsületes életnek gyökereit metélik el. A vallásosság enyészttével enyészett el a közbizalom, a közérdekre való általános törekvés, a jellem szilárdsága a sors esapásaival szemben; a vallásosság enyészttével tűnt le, szállott alá a becsület értéke s hatásköre.

A vallás tűznének a népek keblében áldó melege a törhetlen becsületesség. Midőn a tűz eloltatik, lassankint megszűnik annak melege is.

Egy szerencsés lövés.

Történeti beszély

Braunfels Edétől.

(Folytatás.)

»Oly módot kellend választanunk, mely bennünket a rendőrséggel nem hoz összeütközésbe. Mindenekelőtt tehát nem szabad arra gondolnunk, hogy a jó fiúnak, ki oly irigylésre méltó szerencsének örvend, valami módon az életét kioltuk.«

»Nagyon helyesen, felele Barrière, mert ilyesmi könnyen a nyakunkat szeghetné.«

»Ép ezért jut nekem valami más eszköz eszembe, mi segíthet rajtunk, mond Fourion. Épen most olvasám a pasquillt, mely ma reggel megjelent s a király személyét oly sértő módon nevetségessé teszi. Újabb időben tudvalevőleg több ily röpviv jelent meg, anélkül hogy a fürkésző rendőrség fáradozásainak sikerült volna a merész szerzőt fölfedezni. Mi lenne, ha bizonyítékokat szereznének, hogy Surville a szerzője ezen röpiratoknak? Ez biztosítana a számára, még pedig hosszabb időre, egy kis szállást a Bastilleban.«

»Ejnye, ez remek ötlet, kiáltá föl az ifju gróf, de hogyan fogjuk ezt végrehajtani?«

»A legegyszerűbb módon. Nekem van néhány levelem Survilletől; fogadunk egy ügyes másolót, ki utánozni tudja a Surville irását és leiratjuk vele a ma megjelent pasquillt, azután bepiszkoljuk egy kis nyomdafestékekkel, hogy úgy látszassék, mintha valamely nyomdában piszkolódott volna be, s azután evvel a corpus delictivel egyenesen a királyhoz me-

gyünk Versaillesba. Ott majd azt mondjuk, hogy a kéziratot egy kis nyomda, például a Roux nyomdája mellett találtuk és azon nézetben vagyunk, hogy ezen kézirat segedelmével a régen keresett gunyiratgyártót fel lehetne fődözni; mert akként vagyunk meggyőződve, hogy ez a kézirat a Raoul de Survilleé.«

»Charles, neked diplomatává kellett volna lenned« kiáltá föl elragadtatva a fiatal gróf.

»Gyanunk annyiban igen valószínűvé lesz, mert Surville általánosan ismeretes élezeiről. Ha nem esalódom, már egyszer volt egy gunyversért párbaja is Villeroi marquisval. Szavainknak tehát azonnal hitelt fognak adni s a házkutatás Survillenél s kéziratainak összehasonlítása a mi hamisítványunkkal be fogják bizonyítani, hogy gyanításaink alaposak voltak. Survillet azután mindenestre elfogatják, s reád nézve egyelőre ez a legfontosabb. A játékot ekként azután félíg megnyerted, s minthogy az öreg Rabrasse gróf szeret téged, a játék második felét sem vesztheted el.«

»Ugy van, azt nem fogom elveszteni, felele a fiatal gróf izgatottan. Gyorsan tehát fogjunk a munkához, mert minden percz drága.«

Charles de Fourionnak, ki ilyesmikben már jártas volt, nagyon hamar sikerült egy ügyes másolót találni, ki a pasquillt leírta s Surville irását oly jól utánozta, hogy a leggyakorlottabb szem sem lett volna képes meghatározni, melyik az eredeti kézirat s melyik az utánzótt. A papir mesterséges bepiszkolása is, mintha szedők kezeiben lett volna, hamar megtörtént s a két fiatal ur, mielőtt még a nap leáldozott volna, hamisított bizonyítékukkal lóháton már utban voltak Versailles felé. Minthogy a versaillesi királyi kastélyban a szolgálattelvő testőrtisztnek azt mondták, hogy nagyon fontos dologban jöttek s ő felségének is legmagasabb érdekében sürgetően szükséges kihallgatást kérniök, azonnali bevezetésüket nem tagadhatta meg. A király elejénte boszankodni látszott, hogy még oly későn is zavarják, hisz anélkül is nagyon rosz kedvű volt. Amint azonban Charles de Fourion meggyőző érvekkel kifejtette gyanuokait s a végzetteljes iratot átadta a királynak, ő felsége haragja azonnal kitört. Eszébe sem jutott volna, hogy az előadottaknak alaposságát kétségbe vonja: teljesen meg volt győződve, hogy nem tagadható ténynyel áll szemben.«

»Tehát egy gavallér merészkedett személyemet nevetségessé tenni, kiáltá föl haragosan, oh, ezért példásan meg fogom büntetni. Mert nem inognak-e az állam oszlopoi, ha találkoznak vakmerők, kik a koronát sárral dobálják?«

»Felséged tartozik azzal Franciaországnak, felele Fourion ajtataskodó arczczal, hogy a fölségárulót örökre ártalmatlanná tegye.«

»Kétségkívül — örökre« tevé hozzá Barrière, mert köteletségének tartotta, hogy ő is mondjon valamit.

»Mindenekelőtt a bűnöst kézre kell keríteni, a többiről majd azután fogunk határozni.« E szavakkal lépett a király íróasztalához s annak egyik fiókjából egy nyomtatott elfogatási parancslevelet vett ki, beleírta Raoul de Surville nevé s a szükséges utasításokat, hogy ahol találják fogják el rögtön s egyelőre adják át a Bastille parancsnokának.

A gyalázatos esel, szabadulni az alkalmatlan vetélytárostól, sikerült tehát. Nem lehetett kétkedni, hogy a király, ki nagyon sértve érezte magát, a gunyirat szerzőjét egész életére el fogja némitani a Bastille magas falai megett. Mély bókolások között s bensőleg ujjongva távozott Fourion és Barrière a király kabinetjéből. Midőn a kastélyból kiléptek, látták, hogy már sötét éj van s elhatározták, hogy ily későn nem mennek haza, hanem egy versaillesi vendéglőben hálának meg. Azonnal be is tértek egyik szállóba s nemsokára már ágyban heverték, álmodozva gaz tettök szerencsés sikeréről.

A gaz ifjak terveinek azonban még is meg kellett hiúsulniok és pedig minden számításuk tönkretétele oly oldalról jött, honnan azt legkevésbé sem várhatták volna. Az elfogatási parancs, amint a király aláírta, egy borítékba tétetett, mely a párisi rendőrfőnökre volt czimezve. A szolgálattevő testőrtiszt azután a levelet szabályszerűen egy börtáskába tette, melyet gondosan bezárt s melynek fölnyitására a párisi rendőrségnek külön kulcsa volt. A börtáskát, melyen szíj volt, hogy nyakba akasztható legyen, az udvari vadászok őrszobájába vitték s átadták azon vadásznak, kin a sor volt Párisba menni, ki ez alkalommal épen Fourion volt, kivel elbeszélésünk kezdetén a parkban már találkoztunk. A mai nap a fiatal emberre nagyon kellemetlen volt, nem csak a parkban volt összeütközése Tibautval, hanem még későbbben is folyt a veszekedés s nagyon komoly jelleget öltött. Tibaut olyan ember volt, ki terveit a legnagyobb szívóssággal szokta kivinni s amit egyszer föltett magában, attól nem állott el, találkozott legyen bármily legyőzhetlen akadályokkal. Kisérletei, hogy vetélytársását lemondásra bírja Annette kezéről, nem sikerültek, most tehát azon gondolatra vetemedett, hogy eltegye őt örökre láb alól. Jó pisztolylovász volt — hátha egy éjjeli lovaglás alkalmával a Versailles és Páris közti országúton egy golyót röpitene az ifju oldalbordái közé, ki mondhatná meg, hogy ki volt a gyilkos. Hogy az udvari vadász a lövés után ne vallhasson semmit, arról majd fog az ő jó szeme gondoskodni.

A kertészbojtár esetleg az istálló közelében volt, midőn a parancs érkezett, hogy Victor Fermont vadász Párisba menjen; azonnal megvillant a gonosz Tibaut agyában a gondolat, hogy ezt az alkalmat fölhasználja. Lakására sietett, rendbe hozta a pisztolyát s mellékutakon az országútra lopózkodott, s azon Páris felé még egy darabig ment, mignem egy kis nyárfa erdőhöz ért, melynek bemeneténél elbujt, hogy merényletét ezen buvhelyből annál biztosabban végrehajthassa. Nem is kellett hosszú ideig várakoznia, nemsokára lódobogást hallott s ajkai kajánul vicserogtak. Szemei lassankint megszokták a sötétséget, az érkező lovaszt tehát megszűröl könnyen megismerhette; hirtelen letérdelt a nedves füre s még egyszer megvizsgálta, hogy rendben van-e pisztolya. Minden rendben volt, a lovas közelébe érkezett — egy villámlás, egy ropogás s a ló felágaskodott, de a következő pillanatban már tova vágatott. Némileg meglepetve ugrott föl Tibaut s dobogó kebel-

lel nézett a lovas után, ki a sötétségben nemsokára egészen eltűnt. A gyilkos egészen más eredményt várt lövésétől, hisz ő biztosan és jól célozott, számítása szerint a golyónak ellensége hátába kellett furódnia, s még sem hallott semmi jajkiáltást s véreseppeket sem vehetett észre az uton. Tovább haladt tehát Páris irányában, hogy meggyőződjék lövésének eredményéről. De a meddig csak ment, sehhol sem fedezhette föl nyomát sem a lónak sem a lovasnak, s midőn Páris közelébe ért, ismét visszafordult, nehogy valaki meglássa s valahogy még megismerjék. Ovatosan lopózkodott be lakásába s lefeküdt, de nem tudott elaludni, mert egyre lövésének megfejthetlen eredményével foglalkozott.

Másnap reggel igen nyájasan üdvözlé a nap Versailles, de a kastély udvara s a park most is igen esőndes volt, mert a vadászó társaság Vincennesben töltötte az éjszakát s még nem jött onnan vissza. Csak néhány udvari szolga lézengett a kastély előtti téren s olykor egy-egy udvari hivatalnok lépegetett fontoskodó areczzal egyik kastélyszárnyától a másikig. Egyszerre azonban kissé élénkület kezdett az udvar, az őrség a külső kapuknál tisztelgett fegyvereivel, s egy öreg ur tünt föl a kastély udvaron, kissé feszes magatartással, némileg régi divatu de igen gazdagon himzett drága díszöltözetben, mellén a szent Lajos-rend jelvényével. Az öreg ur a kastély jobb szárnya felé tartott, hol az udvari nemesek laktak. Az idegen, mert nyilván az volt, a főbejárathoz érve, egész otthonossággal az udvarhölgyek folyosója felé fordult s Rabrasse grófné szobája előtt hirtelen megállott. Kopogtatására egy komorna jelent meg, ki látszólag igen örült, midőn az érkezettet megpillantotta.

»Jó reggelt, Cecile! kiálta föl barátságosan az öreg ur, talán korán jövök?»

»Legkevésbé sem, gróf ur, felele a leány, a méltóságos grófnő mindig korán szokott fölkelni. Méltóztassék csak besétálni.«

Alig lépte át az öreg ur az előszoba küszöbét, amint egy mellékajtó megnyílt s Margit örvendezve sietett az érkező elé.

»Isten legyen veled, kedves leányom! kiálta föl az érkeztet s keblére szorítá a fiatal hölgyet.

Margit gyöngéden kibontakozott atyja ölelő karjai közül, szemei közé nézett s arezán a legbensőbb öröm kifejezésével fölkiáltott:

»Ugy látom, kedves atyám, hogy szemeidben a szeretet tüze esillog, s te nem haragszol úgy akaratos leányodra, amint én leveled tartalma után ítélhettem volna.«

Az öreg ur homloka egy kissé ránczolódni kezdett, de a fiatal lány megragadta atyjának mindkét kezét s mielőtt felelhetett volna eléje vágott:

»No, no, kedves jó atyám a fontos tárgyalást csak nem kezdjük meg mindjárt az előszobában. Jer, helyezd magad mindenekelőtt szobámban kényelembe, majd ott azután kitéárom előtted szívem minden titkát s előadom ohajtásaimat.«

Néhány percz múlva, az öreg ur már csakugyan leánya szobájában ült egy kényelmes karszékben, előtte egy kis asztalkán izletes reggeli állott; vele

szemben leánya foglalt helyet s kérdőleg s aggódva tekintett az öreg urra.

»Tehát egyáltalán nem akard őt, kezdé az öreg ur. Megfoghatlan önféjűség. Atyja tekintélyes ember volt s ő egy főnemes család nevének örököse.«

»Mindez oly előny, felele a leány, melyet én méltányolni tudok s korán sem becsülöm kevésre. De szívem elutasíthatatlanul nem-et és újra nem-et mond s én érzem, hogy a legboldogtalanabb leszek, ha nejevé leszek.«

»Ejnye ez csak olyan gyermekes képzelődés!« monda haragosan az öreg.

»Nem, édes atyám, ellenkezőleg ez sok észlelés eredménye, felele a fiatal lány oly határozottsággal, hogy atyja meglepetve tekintett reá. A gróf egy erkölestelen ember, folytatá Margit, jellem minden benső érték nélkül, kötekedő s verekedő ember, kinek folytonosan párbajai vannak. Veszekedő természetéről most legujabban is meggyőződhetel. Egész Versailles arról beszél. Egy fiatal lengyel grófot, ki nem rég jött az udvarhoz, oly iszonyu módon megsértett, hogy a párbaj elkerülhetlenné lett. Néhány napja, hogy megvívta s ez alkalommal Barrière oly vágást kapott a homlokára, hogy még most is egy hosszú tapaszt hord rajta.«

Ez utolsó szavaknál az öreg ur figyelmesebbé lett.

»A homlokán, mondad?

»Balhalántékától föl egész a homlok közepeig.«

»Igen és bal arczán is van még egy emléke, egy hosszú vörös sebhely.«

»Igen, de --«

»Most már tehát bizonyos vagyok benne, hogy azon nemes ur, ki ma reggel egy társával vendéglőm előtt valóban brutális módon azzal mulatta magát, hogy egy homokhordó szekér gebéjét a leggyalázatosabb boszontásokkal majdnem kétségbeesésig kinozta, s mikor a ló tulajdonosa oda jött s a szegény állatot védelmébe vette, elkezdte ezt ütlegelni, mintha minden emberi érzés kipárolgott volna lelkéből, — nem lehetett más mint a fiatal Barrière gróf.«

Margit ujjongni szeretett volna ezen szerencsés véletlen felett, mely a gyűlölt udvarlót ily világitásban mutatta be atyjának. Hirtelen fölkel, s mintha csak véletlenül történt volna, az ablak felé ment, kinyitotta és zsebkendőjével jelt adott Survillenek. Ezalatt az öreg gróf is fölkel az asztaltól s hosszú léptekkel le s föl járt a szobában.

»Vérlázító volt! mormogá magában, de végre a fiatalág meggondolatlan s talán egy palack erős burgundi vette el esztét. Talán rossz társaságban is van, s egy okos nő sokat segíthet rajta. A magam ifjúságát sem szeretném nagyon szigorú vizsgálat alá vetni — de úgy veszem észre, hogy te más valamit akarsz.«

»Ah, atyám kiálta föl Margit s összekulesolt kezekkel fordult a grófhhoz, ne kényszeríts engem azon emberhez, kit én nem szerethetek, még csak nem is becsülhetek, s ne rombold szét boldogságomat, mely felém mosolyog.«

Az öreg ur bámulva nézett leányára.

»Nagyon jól tudom, monda ingerülten, hogy te egy Rabrasse grófnő, feledve büszke, tiszteletre méltó őt nevedet, szivedet oly embernek adtad, kit az udvar-

nál nem is fogadnak. Remélem, hogy nemsokára eszedre fogsz térni.«

E pillanatban belépett a komorna s jelentette, hogy Surville ur vár oda künn s szeretné tiszteletét tenni. Margit arczán öröm sugárzott, mit egyébaránt atyja nem vett észre.

»Kár hogy félbe kell szakítani beszélgetésünket, mondá hamis sajnálkozással, de nem utasíthatom el őt, mert ismételten igen lekötelezett. Atyám, te tehát nem fogsz haragudni, ha kéretem, hogy jöjjen be.«

Anélkül, hogy bevárta volna a választ, intett a komornának, s nem telt bele néhány másodperc, Surville udvarias hajlongások között már belépett a szobába.

A bemutatás után az urak leültek az asztalhoz s Margit szemével és egy oda vetett szóval ügykezett amennyire lehet fölvilágosítani Survillet a dolgok állásáról. A társalgás elejénte a napi események körül forgott, de ezen semmit mondó dolgoknál is tudta Surville ragyogtatni szellemének tüztét. A beszélgetés mind élénkebb lett, a politikai viszonyok kerültek szőnyegre, s az ifju ezen tárgyban oly meglepő ismereteket fejtett ki, oly biztos és meggyőző ítéletet tanusított, hogy az öreg gróf bámulva s nagy meglepéssel hallgatta.

Minden szellemű társalgása daczára azonban mégis bizonyos nyugtalanság, bizonyos elfogultság volt Survillen észrevehető, mi nem kerülte el az öreg ur figyelmét sem. A fiatal ember olykor Margitra tekintett, mintha szemeiben keresne valamit, mi az öreg ur előtt talány volt. Margit szintén egyre nyugtalanabbnak látszott s kerülte atyja tekintetét. A rejtélyes magaviselet végre kihozta sodrából az öreg urat s e szavakkal szakította félbe a beszélgetést: »Ugyan, az Istenért, mi bajotok van?«

Margit nem tudta magát tovább tartóztatni, atyja nyakába borult s zokogva kiáltá:

»Bocsáss meg, kedves atyám, ha nem birtunk elég bátorsággal, hogy azonnal előadhattuk volna forró ohajtásainkat. De most nyíltan és bátran kimondom: Ime ezen nyílt tekintetű és nemes érzelmű férfit az, kivel életem megosztani ohajtom, s mindketten kérjük atyai áldásodat!«

A roham oly gyors volt, hogy az öreg gróf nem tudott rögtön felelni. Mindenekelőtt kiszabadította magát leánya karjai közül s azután haragosan fölkiálta:

»Ezer milljom! Micsoda megrohanás ez; hát neked nincs elég bizalmad atyádhoz, hogy kérelmedet nem tudod nyugodtan és megfontolva előadni?«

»Bocsásson meg, gróf ur, — vága közbe Raoul de Surville, oly sajátságos viszonyok forogtak itt fenn, hogy az ut megválasztásában könnyen tévedni lehetett. Most azonban már mindent tud, — és saját gyermekének boldogságáról van szó.«

»Igen, atyám, mond Margit. Soha sem lehetek a kicsapongó Barrière gróf felesége; te sem akarhatod, hogy leányod egy rossz embernek legyen nejevé, ki azon tiszta fényt, mely a Rabrasse grófok nevét oly tiszteltté teszi, örökre elhomályosítsa. Add tehát áldásodat sziveink frigyére, s légy meggyőződve, hogy soha sem fogod azt megbánni.«

Ezzel a bátor leány megragadta Raoul kezét s kérőleg tekintett atyjára. Az öreg gróf haragja még nem

csillapult le egészen, amint azonban Survillere tekintett s nyílt, szellemdús szemében a nemes lelket visszatükrözni látta, erőt vett rajta a meggyőződés, hogy oly férfi áll előtte, ki leányát boldoggá fogja tudni tenni.

»Az igaz, szóla, eljárások egészen ellenkezik a társadalmi szabályokkal s a régi jó szokással. De a Rabrasse-ok nem tartották meg mindig azokat, s ennél fogva legyen hát meg kívánságtok, az ég áldjon meg titeket.«

Egy örömkialtás tört ki Margit kebléből, Raoul boldog volt s lelkesedve ragadta meg a gróf kezét, ki leányának választottját keblére ölelte s homlokát megsókolta.

Az öröm különféleképen nyilatkozott a három embernél. Mig az öreg gróf élénken beszélt s különös előszeretettel tekintett vissza a maga és leánya életére, Raoul és Margit majdnem szótlank voltak, hisz reájok nézve egyelőre minden teljesült, mit szíveik kívánhattak.

Ily módon majdnem egy óra telt el amint az öreg gróf tekintete a Margit asztalán álló órára tévedt.

»Ejnye! már tizenegy óra van! kiálta föl a gróf, épen azon időpont, melyben ő felsége kihallgatásokat ad. Minthogy nekem ugy is be kell mutatnom magamat, röviden végzünk s már most bemutatlak titeket is mint jegyeseket s kérni fogom ő felsége kegyes beleegyezését házasságtokhoz.

Mi lehetett volna ennél kedvesebb a fiatal párra. Félóra mulva a szolgálattelvő tiszt már jelenté ő Felsőgének, hogy Rabrasse gróf vejével és leányával engedélyt kért, hogy ő felségének hódolatát bemutathassa. A király még mindig rosz kedvű volt, kormányzási ügyekről hallani sem akart s a kevésbbé fontos kihallgatásokat is elutasította, az öreg Rabrasse gróftól azonban még sem akarta elutasítani s ennél fogva kész volt őt maga elé bocsátani.

(Vége következik.)

T Á R C Z A.

A keresztény muzeumok.

Nem új eszme, csak kivitele lenne új és örvedetes! Évekkel előbb pendíték ezt meg nálunk Ipolyi és Römer, de mindeddig alig történt ez ügyben valami. A keresztény muzeumok eszméje már régóta várja megvalósíttatását! Ha tekintjük a keresztény művészetek szellemét, mely a középkorban átlengé: alig fogunk ismerni mai alakjára. Az üzletvilág vette kezébe egyházaink építését, üzleti czélok vezetik a szobrász vésőjét és a festész eszetét. Mi másként volt ez valaha, a középkorban! A korlátolt ismeretkörűek vagy roszakaratuak által »sötét«-nek csufolt szerzetesrendek cellái munkabíró művészekkel voltak tele, kik semmi földi hiúságra sem számítva, nem zsoldért, de őszinte áhitathól teremtették Isten nagyobb dicsőségére remek műveiket. Eleget halljuk ma már tudós püspökeinket is panaszkodni az egyházi művészetek elkorcsosodása, elvilágiasodása miatt: mindenki ohajtva várná a méltó újjászülést, de hol az eszköz, mely célra vezet?

Ime, ezen eszközök egyike a keresztény muzeumok eszméjének létesítése. Kettős feladatot oldanánk vele meg. Az egyik, műemlékeink gondos összegyűjtése és megőrzése volna. »Col ligite fragmenta, ne pereant« intett már évek előtt kitűnő szaktudósunk, Ipolyi és szavát már több helyütt fogadják. Törökre, tatárra, németre fogjuk a vandalismust, mely bennünket számtalan műkincstől megfosztott s nem látjuk be, hogy e herostrati dicsőségben velök osztozánk! Ha pusztítunk, könnyebben fogunk pusztulni is, mert aki nem tiszteli az ereklyékben és hagyományokban őseit, miként várhatna ellenkezőt?

Főlöszlegesen tekintetben a külföldre hivatkozni, hol a keresztény muzeumok már sűrűen virágnak: nem akarunk majmolni, de nemzetünk kegyeletes jellemére utalva is ilyeneket létesíteni szent kötelességünk.

Daczára a kül- és bel-ellenség gyakori pusztításainak, melyek érezhető nyomokat hagytak hátra művelődési történetünkben, még ma is bírnak annyival, hogy pirulás nélkül állhatunk a külföld mellé!

Hazánk felső vidékein, melyeket szerencsés földrajzi fekvés és kitűnő erődítmények sok csapástól megóvtak, számtalan nagybecsű műemlék van, melynek egyikét is büszkén vallanák magokénak a londoni, párisi vagy római muzeumok. A múlt évben eszközölt történeti műemlékkiállítás erről bennünket eléggé meggyőzhetett, hol a szakférjak közül is sokan láttak oly tárgyakat, minőkről tudomással még ők sem bírtak. Ugyan legszébb álmaink közé sorozható azon eszme, vajha amit ott láttunk, valaha mind együvé gyűjtve, mint a magyar róm. kath. egyház tulajdona őriztetnék a fő-, vagy valamelyik nevezetes vidéki városunkban: de egyelőre szerényebb szárnyakat adunk ohajunknak, mely annyi akadályba, mint ez, nem ütköznek.

Minden püspöki székhelyen állítsunk az egyházmegye műkincseiből egy kis muzeumot, mely gyakorló iskolájává lenne a növendékpapoknak, kik az egyházi archaeológiát máris több helyütt sikerrel hallgatják, épen ugy, mint a helybeli iparosoknak, kik izlésök nemesítését ezentúl előnyösen eszközölhetnék. Ez volna a keresztény muzeumok második feladata. Nemesbiteni a rohamosan elfajuló izlést, újja alkotni az egyházi művészeteket, keresztény szellemet lehelni a már merően világias műalkotmányokba. Ezt pedig előminták nélkül kivinni lehetetlen.

Az egyházi művészetek mai állása meglepően hasonlít azon szerencsétlenhez, aki súlyos betegség által járási képességét elveszté. Hiában iparkodnék egyszerre rendes megszokott sétáit folytatni: előbb másokra támaszkodva ott kell elkezdenie, ahol gyermekségében kezdette, az első próbálépéseknél. A keresztény művészetek is egészen elvilágiasodván, azonnal nem zökkenhetnek bele a régi kerékvágásba: csak is a középkori műdarabok szorgos tanulmányozása és lelkismeretes utánzása által leendő lehetséges megszerezni az elveszett gyakorlat rugékonyságát s így fölemelni régi trónjába az egyházi ipart.

Igen setétnek festenek állapotainkat, ha elhallgatnók ezuttal az első lépések sikerét. Hazánk lelkes főpapjai megindíták már a példaadó mozgalmat. A bibornok-primás kiváló gondolat kezelte Sion régi műkincseit, a besztercebányai püspök és pannonhalmi főapát helyreállíttatják — költségkimelés nélkül — jeles templomaikat. A győri püspök még tovább ment, keresztény muzeum-félévé alakítá az egyházmegyéje különböző részeiből összehordott műemlékeket. Az eszme teljes praktikumát

pedig nagytudományu Ipolyink kísérté meg nagyon szép sikerrel ker. ipartanodájában, hol a bejáró leánykák az egyházi fehérműk stylszerű előállításában nyernek utmutatást.

A kormány sem marad hátra. Trefort miniszter s különösen tanácsosa, Hegedüs Kandid Lajos, kik a művészetekért lelkesülni tudnak, hazánk szomorító pénzvizonyaihoz képest minden lehető elkövetnek. Legujabban is a m. n. muzeum fősz-(gyps-)öntőjét országos költségen kiküldik hazánk több helyére, hol számos szobrászati műemlék van, melyeknek másolatai a m. n. muzeum, a mintarajztanoda és egyéb hazai intézetek és régészeti társulatok számára kívánatosak volnának, hogy Bécsben nyert kiképzetését hazai tudományunkra nézve értékesítse. Ha eredeti példányok meg nem szerezhetők: birjuk legalább pontos másolataikat, ezek is elég tanulságosak.

Meg vagyunk győződve, hogy a ker. muzeumok létesítésében a kormány sem fog hátra maradni, fővárosunkat, mint a hazai tudomány központját egy ilyenmel megajándékozván, melyet ne csak emelt fővel mutathassunk be a nálunk megforduló külföldi szaktudósoknak, hanem — ami bennünket sokkal közelebbről érdekel — használhassuk hazai tudományunk egyik hathatós emeltyűje gyanánt.

Dr. Czobor Béla.

A keresztényesülés Magyarországon.

(Vége.)

Valószínű, hogy őseink pénzeiknek alakját a görögöktől kölcsönözték; legalább ezt gyaníthatjuk azon nagy hasonlóságból, mely árpád-házi királyaink pénzei és a görög pénzek közt létezik. Legrégibb magyar pénzeinken, melyek még sz. István korából valók, ott van már a keresztényesülésnek elvitázhatlan jele a kereszt. Meglehet, hogy a krajezár szavunk származhatik a pénzeknek karaj alakjától, de valószínűbb az, hogy épen a kereszt miatt a német — kreuzer — szótól. A pénz másik felére természetesen minálunk is mindig az illető uralkodónak a képe volt nyomva. Nagy-Lajos veretett oly pénzeket, melyekre saját képe helyett a sz. Lászlóé volt nyomva.

Később ez is úgy járt, mint a nemzeti zászló, a mennyiben itt is a kereszt helyett a bold. Szűznek képét kezdték alkalmazni. Már a Hunyadi Mátyás korabeli pénzekben ott van a szűz Mária alakja, amint az isteni kisedet tartja ölében. A habsburgi uralkodóház magyar trónra lépése után sűrűn találkozzunk pénzeinken a birodalmi czimerrel, a két fejű sassal is, anélkül, hogy azért a magyar nemzetnek legkedvesebb alakja, a szűz Mária képe feledésbe ment volna. (Schönwiesner, Notitia hungaricae rei numariae. Buda. 1801.) Ott látjuk a szűz Mária képét még az 1848-ban vert huszasokon és aranyokon is ezen körirattal: Szűz Mária, Isten anyja, Magyarország védője.

E tényre szemben ha nem mondanók is, már maga a figyelmes olvasó észrevenné, hogy a magyar keresztény szellem különös buzgóságot fejtett ki abban, miszerént a nyilvános és az egész hazára vonatkozó dolgokat keresztény jelvényre és keresztény színezettel vegye körül, míg a magán életnek csekélyebb jelentőségű tárgyai egészen keresztényesülés nélkül maradtak. A keresztényesítésnek kialakító működése idáig nem hatott. Így történt, hogy p. o. a kapa, hordó, vödör seprő, vagy más egyéb házi eszközök és ruhaneműk maradtak oly minőségben, hogy sem keresztény, sem egyéb színezetet nem tüntetnek föl. De vajmi másképp áll a dolog még egy olyan tárggyal,

mely igen nagy fontossága a nyilvános életben. Értjük ez alatt az időt.

Az idő pénz, tartja a mai kornak haszonleső gondolkodása: az emberiség közérzete pedig abban mindig a vallási életnek egyik leglényegesebb tényezőjét látta, amennyiben a vallási életnek épen azon égi testek voltak a legrégebb tárgyai, melyek az idő beosztásának és mérésének mindenkor irányzói maradtak. Az idő vallásos dolog volt a régi görögök és rómaiaknál úgy, mint a keresztény népeknél: csak hogy míg amazoknál a valóságos természetes nap szolgált irányzóul az idő beosztására nézve, addig emezeknél az erkölcsi világ ragyogó napja Jézus Krisztus. Hogy a kereszténység mindig is úgy fogta föl az Üdvözítőt, mint a szellemi világ megdicsőült napját, azt mind egyházi énekeinkből, mind keresztény művészetünkől kiolvashatjuk.

Egyik adventi énekben így énekelünk: »Oh fényesség szép hajnal, ki nekünk menyből adattál!« A vízkereszt napjára szóló régi magyar éneket pedig ilyen ismétlődő sorokkal (refrain) zengedeztük: »Szép jel és szép csillag, szép napunk támadt.« A festészet is a legeslegrégibb idők óta úgy ábrázolja az Üdvözítőt, mint a kinek fejét fénysugarak környezik tényleges bebizonyítására annak, hogy napvilága ő ez erkölcsi és a szellemi életnek. Azért is a keresztény szellem szerént a régi természetes nap helyett Krisztus születése, szenvedése, feltámadása s mennybemenetele kezdett irányzóul szolgálni az idő beosztására nézve.

Az első, ki a keresztény időszámítást megalapította, Törpe-Dénes (Dionysius Exiguus) hatodik századbéli római szerzetes volt, ki által történt, hogy az időt most is minden művelt országban Krisztus születésétől fogva számítják.

Az időnek a keresztényesülése tehát már egészen életbe léptetett valami volt, midőn a magyarság is azt közhasználatul a kereszténységgel együtt elfogadta. Tapasztalásból tudhatjuk, hogy a magyar nép mily örömet is intézi dolgait a kereszténység főbb ünnepei szerént. Ha bérel valamit, azt p. o. Szent-György napjától fogva Szent-Mihály napjáig teszi. Az aratás Péter-Pál napkor kezdődik; a cselédek mindenszentek napján szegődtenek; a kukoriczaültetés husvét hetében történik; a juhászoknak szolgálati ideje Dömötör-napkor telik ki stb.

Igy volt ez már a régibb századokban is. A magyarnak ugyszólván természetévé vált az időt keresztényiesen meghatározni. A tizenhatodik századbéli levelek keltezésénél azért olvassunk ily kifejezéseket: Homonnán kedden sz. Lőrincz nap után. Vagy: Ez levél kelt az én váramban Nagyidában pünkösöd havának 8. napján mikor irnának születet után 1552 esztendőbe. stb. (Szalay, Magyar levelestár. Pest. 1861.)

S ezzel elméletünk fonala legombolyodott.

Jól esett lelkünknek legalább képzeletileg azon szellemi világban elandalogni, melynek halandói valahogy melegebben bírták érezni azon szívet és lelket nemesítő ihletet, mely a kereszténység szellemétől csodásszerűen áramlik az ő igaz hűveire.

Napjainkban a kereszténytelenülés zimankós tele ütött tanyát fölöttünk.

A kegyeletlen gondoskodás egyre jobban hervasztgatja az ongyöngéd rózsákat, melyek őseinknek tavasziasabb érzelmű kedélyből oly reményteljesen sarjadztak föl.

Náluk majd minden keresztényesült, nálunk majd minden elkereszténytelenül.

Ha van, aki örömet leli a télnek e zsibbatag természetében, tudja meg, hogy az eszmék világának is megvan a maguk

tavasza, s hogy minden új életre kelésnek éppen az előleges elhalás a legbiztosabb záloga.

Váry Gellért.

RÖVID HIREK.

— Legfelsőbb adományok. A király ő Felsege a budai veterán-egyletnek 300 forintot, a budapesti első gyermekkert-egyletnek 250 frtot adományozott magánpénztárából.

— A Tisza-miniszterium újból kineveztetett s f. hó 27-ikén mutatta be magát a parlament két házában.

— A bibornok herceg-primás ő eminentiája legujabban az esztergami bölcsődének 100 frtot, a kálna-borfői iskolának 100 frtot, a pesti legényegyletnek 300 frtot, a pozsonyi kisebb növeldének 200 frtot, az alsó-körtvélyesi iskolának 150 frtot, az esztergami újonnan megalakult főgymnas. segélyegyletnek 1000 forintot, a honvéd-nyugdíjalapnak 4000 forintot adományozott.

— B. Jeszenák né szül. Forgách Alojzia grófnőnek, ki a férfiágon kihalt Jeszenák-család nagybecsű levéltárát letéteménykép a nemzeti muzeumnak adományozta, a vallás- és közoktatásügyi miniszter nyilvánosan köszönetet mond.

— Fridwalszky Jánosnak, a nemzeti muzeumi természettár igazgató örének, huszonötévi sikeres működésének elismerésül kir. tanácsosi czim adományoztatott.

— Az állatkert igazgatósága fölkéri az erdővel, faiskolával bíró hazai birtokosokat, hogy ajándékozzanak az állatkertnek e tavasszal nemesb fajú parkfákat, bokrokat, főleg fenyűt; — gyümölcsfát az állatkertben nem használhatnak.

— Az építkezési kedv fővárosunkban az utolsó években hanyatlott; a statisztikai kimutatás szerint ugyanis míg 1871-ben tizenkét milliót adtak ki építkezésekre, 1875-ben már csak hatodfél milliót; persze, hogy munka és anyag is sokkal olcsóbb volt s ez is okozza a roppant nagy különbözetet, de azért mégis nagy marad az építkezésben mutatkozó hanyatlás. 1875 végén a főváros pesti oldalán 95,000, a budain 26,000 szoba volt.

— Halálozások. Novobászy József volt honvéd-őrnagy. — Mészöly János Sárbogárdon 81 éves korában. — Hell Sándor körmöczbányai főreáliskolai tanár f. hó 15-ikén mellbajban, élte 30-ik évében. — Halász János közgyám Makón. — Vay Dénes f. hó 13-ikán Vaján, 78 éves korában. — Mayer György londoni polgár, Leibniczon, Szepes megyében 91 éves korában. Magyar menekültjeinknek a 48-as évek után Londonban nagy jöltevéje volt. — Gr. Kornis Gábor nyugal. cs. kir. őrnagy Kolozsvárt. — Ragyóczy József nyugalm. jegyző Paráczon 80 éves korában. — Novelly József kereskedelmi kamrai hivatalnok Kassán s német lapszerkesztő 54 éves korában.

— Rainer főherceg és neje Mária Karolina főhercegnő mult szerdán ülték meg Arcóban, Riva mellett, ezüst lakodalmukat s a főhercegnő ez alkalomból 2500 forintot küldött a védnöksége alatt álló bécsi Szent-József-gyermekkorházaknak ágyalapítványokra.

— Angolországban ez évben ülik meg a könyvnyomtatás bevitelének négyszázados évfordulóját; nálunk néhány évvel előbb (1472.) honosult meg a könyvnyomtatás, a Geréb László által behívott németországi Hess András által; első hazai nyomtatvány az 1473. »Chronicon Budense.« — Ledochowski bibornokot egy porosz törvényszék a májusi törvények megsértése, ellenszegülés, felségsértés (?) miatt harmadfél-évi fogságra s 300 márkányi pénzbírságra ítélte. — Az orosz

kormány megtiltotta a lengyelországi katolikus papoknak a Jézus legsz. Szive egyletének terjesztését s a lorétomi litaniaiban nem szabad többé e szavakat »Lengyelország királynéja« énekelni; azokat akik az ellen vétének, Szibériába küldik. — Pichot Amédée, a francia szerkesztők nesztora 82 éves korában meghalt. — A londoni Green-Parkban állítandó Byron-émlékre kiírt pályázatban egyedül Olaszországból 72 művész vett részt.

IRODALOM.

— Könyvhirdetés. T. cz. lelkipásztortársaimat van szerencsém értesíteni, miként: »Történetekkel és magyar közmondásokkal felvilágosított egyházi beszédek minden vasár- és ünnepnapra« czimű munkám, ötödik évi folyamam megjelent. 8-adrét, 452 lap. Ára füzve két forint.

A negyedik évi folyam 8-adrét, 516 lap. Ára füzve két forint, ötven krajczár. — A bucsubeszédek II. III. kötete három forint. Az I. kötetet újra kinyomatom. — Minthogy jelenleg kevesebb intenciókkal rendelkezem; az ötödik évi folyam, a minden lelkipásztorkodási alkalomra írt munkám II. III. IV-dik kötete, az I. kötet ujranyomatása, mi az idei pünkösdre mind elkészül, nagy költségembe kerül: örömet fogadom a készpénz melletti megrendelést vagy egészben, vagy felnyire, vagy nagyobb megrendelésnél kevesebb részben is; akiktől még ennyi sem telnek ki, intenciókra is elfogadok megrendelést, egy-egy intenciót 25 krral számítva. Zsámbekon (Buda mellett) febr. 21. 1877. Huszár Károly esp.-pléb.

Csak a közügynek vélünk szolgálatot tenni, midőn a főnebb hirdetett műre tisztelt olvasóink becses figyelmét felhívjuk s különös pártfogásába ajánljuk.

MINDENFÉLE.

Amerikai találmány. Kentuckyban, írja egy amerikai lap, egy fűszerkereskedő elbocsátotta valamennyi legényét s két gépet állított föl, melyek a vevőknek a legpontosabban kiszolgálnak. Egy tolvaj hasznára akarta fordítani ezt az újítást s éppen el akart lábalni a körmei közé kaparitott süveg czukorral, amint a gőzgép nyakoncsipte, hatalmasan pofon vágta s addig fogva tartotta, míg a kereskedő egy rendőrt nem hozott, ki aztán börtönbe kísérte a tolvajt. — Ez aztán igazi amerikai hazugsággal fűtött gőzgép-találmány!

Szerkesztői üzenetek. K. V.-nek Pannonhalma. Megkaptuk, egy kis türelmet kérünk. — L. J.-nek N.-Várad. Adni fogjuk. Minél gyakrabban szivesen látjuk. Csak bátran előre! — K. B.-nak: Simrok költeménye fordítás és kidolgozás tekintetében sok kívánni valót hagy fen, — egyes helyein az értelem sem elég világos.

Társulati Értesítő.

A Szent-László-Társulat

folyó hó 26-ikán Peitler Antal püspök s társulati elnök ur ő excellentiája elnöklete alatt tartott választmányi ülésében a következő hagyományok jelentettek be: Néhai Hoványi Ferencz volt nagyváradi kanonok 1000 forintot, néhai Szikorszky

János volt görömbölyi, egri főegyházmegyei, lelkész 5 forintot, néhai Sávoly József volt alesperes és tardi, egri főegyházmegyei, plébános 20 frtot, néhai Farkas Mihály csanádegyházmegyei áldozár volt bulcsi plébános 10 frtot, néhai Kozmár Pál esperes, győregyházmegyei, káptalan-visi plébános 10 frtot hagyományozott a társulatnak.

A segélyzések vételéről érkezett köszönő-iratok és elismervények bemutatása után olvastatt a pénztári kimutatás, mely szerént a társulat vagyoni állása tesz jelenleg 15,913 forint 21 krt készpénzben s 19,850 forintot értékpapirokban; ebből alapítvány: 14,004 frt készpénzben, mely összeg a takarékpénztárban kamatoz, továbbá 19,850 frt értékpapirokban.

A következő segélyadományok szavaztattak meg: Kókö-ső-Mindszent községnek a kassai egyházmegyében oltár-építésre 25 frt; Imoschi dalmáciai r. kath. községnek templomépítésre 50 frt; a sanmartinói szent-ferencz-rendi zárdának Brazza szigetén Dalmáciában a zárdáépület javítási költségeire 30 frt; Giurgevo r. kath. községének templom-építésre 40 frt; Kis-Azar főkegyházközségnek a kassai egyházmegyében templomi belfelszerelésre 30 frt; Szenta veszprém egyházmegyei községnek templomépítési költségekre 25 frt; Szobotist esztergami főegyházmegyei községnek templomjavítási költségekre 50 frt; Velem főkközségnek a szombathelyi egyházmegyében iskolaépítésre 50 frt; Bussócz szepesegyházmegyei kath. községnek iskolája fentartási költségeire 80 frt; Nagy-Kászton erdélyegyházmegyei községnek iskolaépítési és felszerelési költségekre 50 frt; a máriavölgyi Nagy-Lajos király korabeli templom főoltárának stylszerű helyreállítási költségeire 50 frt; a bolgárországi apostoli helynöknek missiói célokra 60 frt; az árvák és szegény gyermekek ingyen nevelésével foglalkozó budapest-terézvárosi és budapest-krisztinavárosi szürkenénikék intézetének 40—40 frt.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Bernolák Károly kir. táblai bíró és Frey József nyugalm. főtanító urak kérettek föl.

Szent-István-Társulat.

Kimutatás

a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.	frt	kr.
Fáras Simon esik-szépvízi pléb.	13	73
Sára József igali	53	55
Beller József apát, aesp. miskolci pléb.	44	10
Novák József kapuvári kápl.	26	75
Agócs János k.-főegyházi gymn. hittanár	12	60
Radies Pál nagylaki plébános	6	30
Plank Ferencz krasznabélteki tanító	6	30
Körmendy József alsó-lendvai káplány	41	94

Szent-László-Társulat.

Adakozások a Szent-László-Társulat részére.

	frt	kr.
Jedlik Ányos kir. tanácsos	—	72
Az igali tagok	5	—
Perlaki Károly	2	—
Egy b.-gyulai hívő	5	—
Csupor János baltavári plébános és hívei	2	80

— Az Oltáregylet igazgatósága értesíti ft. Csupor János baltavári plébános urat, hogy a hívei részéről küldött 5 frt 20 kr. kezeihez érkezett.

Hirdetmény.

A »Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület«

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSE

folyó évi márczius 10-ik napján délutáni 4 órakor fog az intézet helyiségében megtartatni.

Tárgyai: 1) Igazgatósági, és 2) Felügyelő-bizottsági jelentés az 1876. évi üzleteredményről. 3) A mérleg és a tiszta jövedelem iránti határozathozatal az alapszabályok 20. §-a értelmében. 4) Egy igazgatónak az alapszabályok 34. §-a értelmében megválasztása. 5) Hat felügyelőbizottsági tagnak 3 évre leendő megválasztása. 6) Igazgatósági előterjesztések. — Mely közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 16. §-a értelmében szavazati jogát csak személyesen megjelenő oly részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye 1876. év utolsó napjáig nevére iratott és a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig a társaság pénztáránál szelvényeivel együtt letéttetik. — Kelt Budapesten, 1877. február 16-kán. Az igazgatóság. (Utányomat nem díjaztatik.) (1—1)

A Pesti Oltáregylet szállítója.

Magyarhonban

legbővebben felszerelt gyári-raktár

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög rítusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tűzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váci-utca 15. szám, Budapesten.

(9—52.)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 11-dik szám.) — Felelős szerkesztő: Ágoston Antal.

Budapest. 1877. Nyomatott az Athenaeum nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület.)